

REPUBLIKA HRVATSKA
PRIMORSKO-GORANSKA ŽUPANIJA
Ž u p a n

IZVJEŠĆE
O AKTIVNOSTIMA PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE
NA PRIPREMI I PROVEDBI EU PROJEKATA

Ž u p a n
Zlatko Komadina, dipl. ing., v.r.

REPUBLIKA HRVATSKA
PRIMORSKO-GORANSKA ŽUPANIJA
Županijska skupština
Predsjednik

članovima Županijske skupštine

Na temelju članka 97. Poslovnika Županijske skupštine Primorsko-goranske županije („Službene novine“ broj 26/09, 16/13 i 25/13-pročišćeni tekst), u prilogu upućujem ***Izvešće o aktivnostima Primorsko-goranske županije na pripremi i provedbi EU projekata.***

Predsjednik

Erik Fabijanić

REPUBLIKA HRVATSKA
PRIMORSKO-GORANSKA ŽUPANIJA
Ž u p a n

**Županijska skupština
Primorsko-goranske županije
n/r predsjednika Erika Fabijanića**

Na temelju članka 96. Poslovnika Županijske skupštine Primorsko-goranske županije („Službene novine“ broj 26/09, 16/13 i 25/13-pročišćeni tekst) upućujem ***Izvešće o aktivnostima Primorsko-goranske županije na pripremi i provedbi EU projekata.***

Za svojeg predstavnika, koji će sudjelovati u radu Županijske skupštine Primorsko-goranske županije i njenih radnih tijela, određujem ***Ljudevita Krpana***, pročelnika Upravnog odjela za regionalni razvoj, infrastrukturu i upravljanje projektima.

Ž u p a n

Zlatko Komadina, dipl.ing.

1. PRAVNI OSNOV

U skladu s točkom 2. Zaključka Županijske skupštine od 26. siječnja 2017. godine (KLASA: 021-04/17-01/1, URBROJ: 2170/1-01-01/4-17-7) upravna tijela Primorsko-goranske županije jednom godišnje izvještavaju Županijsku skupštinu o aktivnostima Primorsko-goranske županije na pripremi i provedbi EU projekata.

2. OBRAZLOŽENJE

Predmetnim izvješćem se pružaju informacije o raspoloživim izvorima financiranja projekata, programa i aktivnosti, organizacijsko-upravljačkim aspektima procesa izrade i vođenja projekata te izazovima u upravljanju i financiranju projekata. U izvješću se pruža pregled EU projekata Primorsko-goranske županije te daje informacija o jačanju kapaciteta za upravljanje projektima i povlačenje EU sredstava i aktivnostima Primorsko-goranske županije vezanim uz narednu financijsku perspektivu.

2.1. Raspoloživi izvori financiranja projekata, programa i aktivnosti

S obzirom da je još uvijek na snazi financijska perspektiva 2014. – 2020., u odnosu na prethodno izvješće o aktivnostima Primorsko-goranske županije na pripremi i provedbi EU projekata, nije bilo značajnijih promjena po pitanju raspoloživih izvora financiranja projekata i aktivnosti europskim sredstvima.

Primorsko-goranska županija je u suradnji s ustanovama i trgovačkim društvima kojima je (su)osnivač kao i u prethodnom razdoblju ulagala znatne napore u povlačenje sredstava iz europskih i drugih fondova kako bi rasteretila županijski proračun, odnosno kako bi s raspoloživim vlastitim sredstvima realizirala što više projekata, programa i aktivnosti.

Sredstva iz **Europskih strukturnih i investicijskih fondova** (Europski fond za regionalni razvoj - EFRR ili ERDF, Kohezijski fond - KF ili CF, Europski socijalni fond - ESF, Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj - EPFRR ili EAFRD i Europski fond za pomorstvo i ribarstvo - EFPR ili EMFF) bila su raspoloživa temeljem sljedećih programa:

- Operativni program Konkurentnost i kohezija
- Operativni program Učinkoviti ljudski potencijali
- Program ruralnog razvoja
- Operativni program za pomorstvo i ribarstvo
- Programi teritorijalne suradnje koji obuhvaćaju:
 - Program prekogranične suradnje Slovenija – Hrvatska
 - Program prekogranične suradnje Italija – Hrvatska
 - Program transnacionalne suradnje Središnja Europa
 - Program transnacionalne suradnje Mediteran
 - Program transnacionalne suradnje Dunav
 - Jadransko-jonski program transnacionalne suradnje
 - Program međuregionalne suradnje INTERREG EUROPE
 - Program međuregionalne suradnje INTERACT
 - Program međuregionalne suradnje URBACT
 - Program međuregionalne suradnje ESPON.

Programi Unije bili su također na raspolaganju i to za promicanje suradnje između država članica u različitim područjima povezanim sa zajedničkim politikama Europske unije. Po sličnom principu funkcionira i **Instrument za povezivanje Europe** (Connecting Europe Facility - CEF) koji je namijenjen ulaganju u infrastrukturne prioritete Europske unije u području prometa, energetike i digitalne tehnologije.

U okviru **bilateralnih programa suradnje**, u svrhu izjednačavanja regionalnog razvoja u Europskoj uniji, nastavio se provoditi sporazum za švicarsko-hrvatsku suradnju koji je sklopljen 2015. godine.

Nastavno na sporazum sklopljen između Norveške, Islanda i Lihtenštajna o novom razdoblju financiranja s Europskom unijom, u srpnju 2018. godine potpisani su Memorandum o razumijevanju o provedbi Norveškog financijskog mehanizma 2014.-2021. i Memorandum o razumijevanju o provedbi financijskog mehanizma Europskog gospodarskog prostora (EEA) 2014.-2021. između Hrvatske, Norveške, Islanda i Lihtenštajna. Time se Republici Hrvatskoj stavilo na raspolaganje 103,4 milijuna eura za programe za energiju, lokalni razvoj i smanjenje siromaštva, pravosuđe, nevladine udruge, poduzetništvo i inovacije te socijalni rad.

2.2. Organizacijsko-upravljački aspekti procesa izrade i vođenja projekata

Razdoblje 2017. i 2018. godine obilježile su **izmjene zakonske regulative** koja je, između ostalog, podloga za povlačenje sredstava iz europskih i nacionalnih izvora.

2.2.1. Zakon o regionalnom razvoju Republike Hrvatske

U prosincu 2017. godine donesena je izmjena i dopuna **Zakona o regionalnom razvoju Republike Hrvatske** („Narodne novine“ br. 147/14, 123/17, u daljnjem tekstu: ZRR RH). U okviru iste izmijenjen je status regionalnih koordinatora koji mogu biti jedino javne ustanove.

Sukladno članku 25. stavku 1. ZRR RH, regionalni koordinatori obavljaju sljedeće poslove javnih ovlasti:

- izrađuju županijske razvojne strategije i druge strateške i razvojne dokumente za područje županije te njihove provedbene dokumente za koje ih ovlasti osnivač i/ili suosnivači;
- provjeravaju usklađenost dokumenata strateškog planiranja razvoja županije s hijerarhijski višim dokumentima strateškog planiranja i donose odluke kojima se potvrđuje usklađenost;
- pružaju stručnu pomoć u pripremi i provedbi programa potpore javnopravnim tijelima i javnim ustanovama s područja svoje županije kojima su osnivači Republika Hrvatska ili županija, u pripremi i provedbi razvojnih projekata od interesa za razvoj županije, a posebno projekata sufinanciranih sredstvima iz strukturnih i investicijskih fondova Europske unije;
- pružaju stručnu pomoć u pripremi i provedbi razvojnih projekata javnopravnih tijela i javnih ustanova s područja svoje županije kojima su osnivači Republika Hrvatska ili jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, a koji su od interesa za razvoj županije, kao i zajedničkih razvojnih projekata od interesa za razvoj više županija;
- provode županijske razvojne programe za koje ih ovlasti osnivač i/ili suosnivači;
- provode programe Ministarstva i drugih središnjih tijela državne uprave koji se odnose na ravnomjerniji regionalni razvoj.

U stavku 2. istog članka propisano je da su regionalni koordinatori dužni, osim poslova iz stavka 1. ovoga članka, bez naknade, obavljati i druge poslove od javnog interesa za koje su registrirani ili koji su im ovim ili drugim zakonom stavljeni u nadležnost, a osobito:

- upisivati razvojne projekte od značaja za razvoj županije u središnji elektronički registar razvojnih projekata;
- koordinirati upis ostalih javnih tijela u središnji elektronički registar razvojnih projekata;

- provjeravati i pratiti stanje projekata svih korisnika s područja županije u središnjem elektroničkom registru razvojnih projekata;
- obavljati stručne i savjetodavne poslove u vezi s provedbom županijske razvojne strategije i ostalih strateških, razvojnih i provedbenih dokumenata za područje županije te izvještavati osnivače i Ministarstvo o njihovoj provedbi;
- surađivati s Ministarstvom i svim ostalim relevantnim dionicima na poslovima strateškog planiranja i upravljanja razvojem za područje županije;
- usklađivati djelovanje jedinica lokalne samouprave s područja županije vezano uz regionalni razvoj;
- obavljati administrativne i stručne poslove za potrebe županijskog partnerstva;
- sudjelovati u radu partnerskih vijeća.

Slijedom navedenog Županijska skupština Primorsko-goranske županije je na 7. i 8. sjednici koje su održane 23. studenoga 2017. godine i 21. prosinca 2017. godine donijela Odluku o osnivanju **Javne ustanove „Regionalna razvojna agencija Primorsko-goranske županije“** („Službene novine“ broj 34/17 i 39/17; u daljnjem tekstu: Ustanova). U Ustanovi je zaposleno 5 osoba na neodređeno i 3 osobe na određeno vrijeme.

Ustanova je tijekom 2018. godine pružila stručnu i savjetodavnu pomoć u pripremi ili provedbi više projekata koji se planiraju kandidirati za sufinanciranje iz europskih fondova, odnosno koji se provode uz potporu europskih sredstava, a neki od njih su:

- tri projekta putem kojih su Elektroindustrijska i obrtnička škola Rijeka, Ugostiteljska škola Opatija i Medicinska škola u Rijeci stekle status centara kompetentnosti u strukovnom obrazovanju koji će se moći sufinancirati temeljem Operativnog programa Konkurentnost i kohezija (podrška Upravnom odjelu za odgoj i obrazovanje);
- Koraci za budućnost (podrška Nastavnom zavodu za javno zdravstvo);
- Rekonstrukcija Doma kulture u Čabru (podrška Gradu Čabru);
- EnerMOB - Interregional electromobility network for interurban low carbon mobility, MOSES - Maritime and multimodal transport services based on Ea sea way project i EnerNETMob - Mediterranean interregional electromobility networks for intermodal and interurban low carbon transport systems (podrška Upravnom odjelu za pomorsko dobro, promet i veze) i dr.

Izmjenama i dopunama ZRR RH te **Pravilnikom o sadržaju i postupku izrade i sklapanja razvojnog sporazuma** („Narodne novine“ broj 45/2018), započeo je proces jačanja važnosti **razvojnih sporazuma**. Razvojni sporazum sklapaju ministarstvo nadležno za regionalni razvoj kao nositelj politike regionalnog razvoja središnje razine i minimalno tri jedinice područne (regionalne) samouprave s područja za koje se on sklapa. Razvojnim sporazumom usuglašavaju se prioriteti razvoja državne i područne (regionalne) razine, utvrđuju se strateški projekti regionalnog razvoja koji pridonose razvoju područja za koje se sklapa razvojni sporazum te se planiraju sredstva za njegovu provedbu. ITU urbana područja u okviru jedinica područne (regionalne) samouprave za koje se sklapa razvojni sporazum ne mogu izravno biti korisnici sredstava razvojnog sporazuma ako su iskoristili manje od 70% alociranih sredstava u okviru Operativnog programa Konkurentnost i kohezija 2014. – 2020. i Operativnog programa Učinkoviti ljudski potencijali 2014. – 2020.

Postupak izrade razvojnog sporazuma započinje potpisivanjem pisma namjere o sklapanju razvojnog sporazuma između jedinica područne (regionalne) samouprave s ministarstvom nadležnim za regionalni razvoj.

Sastavni dio razvojnog sporazuma su:

- popis tehničke pomoći za pripremu zalihe strateških projekata regionalnoga razvoja;
- popis ograničenih javnih poziva za dodjelu bespovratnih sredstva;
- popis strateških projekata regionalnoga razvoja;
- vremenski plan provedbe razvojnog sporazuma.

Sastavni dio razvojnog sporazuma mogu biti projekti s građevinskom dozvolom, odnosno projekti kojima je potrebna tehnička pomoć u svrhu pripreme za natječaje za europska sredstva u idućoj financijskoj perspektivi.

Jedinice područne (regionalne) samouprave obvezuju se osigurati sredstva za sufinanciranje područja suradnje u razvojnog sporazumu i odgovorne su za realizaciju projekata na svojem području.

Značajnija novost ZRR RH je **izmjena metodologije ocjenjivanja i razvrstavanja jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave** prema kojoj se jedinice područne (regionalne) samouprave razvrstavaju prema **indeksu razvijenosti** u četiri grupe (dvije grupe jedinica ispodprosječne razvijenosti i dvije grupe jedinica iznadprosječne razvijenosti), a jedinice lokalne samouprave u osam grupa (četiri grupe jedinica ispodprosječne razvijenosti i četiri grupe jedinica iznadprosječne razvijenosti). Ispodprosječno razvijene jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave stječu status potpomognutog područja, o kojima su središnja tijela državne uprave dužna prilikom planiranja mjera i projekata za razvoj upravnog područja iz svoje nadležnosti, ovisno o njihovoj prirodi i raspoloživim financijskim sredstvima, posebno voditi računa.

Dosadašnja praksa pokazala je kako projekti kandidirani na natječaje za europska sredstva čiji podnositelji dolaze iz potpomognutih područja dobivaju dodatne bodove, odnosno u povoljnijem su položaju prilikom odobravanja sufinanciranja europskim sredstvima.

U svrhu detaljnijeg propisivanja određivanja razvijenosti jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave donesene su **Uredba o indeksu razvijenosti** („Narodne novine“ broj 131/2017) i **Odluka o razvrstavanju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave prema stupnju razvijenosti** („Narodne novine“ broj 132/2017). Temeljem istih u Primorsko-goranskoj županiji su po prvi puta određene jedinice lokalne samouprave stekle status **potpomognutog područja i to: Grad Vrbovsko te Općine Brod Moravice, Skrad i Mrkopalj.**

U prethodnoj verziji ZRR RH već su prepoznata područja s razvojnim posebnostima kao geografska područja koja se prema svojim prirodno-geografskim te društveno-gospodarskim i demografskim obilježjima mogu izdvojiti od ostalih područja Republike Hrvatske te kao takva zahtijevaju poseban programsko-planski pristup od strane nositelja politike regionalnoga razvoja. Izmjenama i dopunama ZRR RH **područjima s razvojnim posebnostima se eksplicitno proglašavaju brdsko-planinska područja i otoci.** Razvojna politika i upravljanje razvojem otoka i brdsko-planinskih područja uređuju se posebnim zakonima. Posebnim zakonom propisuje se i upravljanje razvojem potpomognutih područja.

2.2.2. Zakon o otocima, Zakon o brdsko-planinskim područjima i Zakon o potpomognutim područjima

Prijedlozi Zakona o otocima, Zakona o brdsko-planinskim područjima i Zakona o potpomognutim područjima upućeni su Hrvatskom Saboru na usvajanje.

Prema prijedlogu **Zakona o otocima**, predstavnička tijela jedinica lokalne samouprave na otoku i jedinice lokalne samouprave u čijem je sastavu otok, sporazumno donose jedinstveni plan razvoja otoka koji je osnova za određivanje razvojnih programa i projekata u postupku izrade operativnog programa korištenja sredstava fondova Europske unije za razvoj otoka.

Prema prijedlogu **Zakona o brdsko-planinskim područjima**, Republika Hrvatska, jedinice područne (regionalne) samouprave i jedinice lokalne samouprave te njihova tijela imaju dužnost osiguravati pretpostavke za jačanje konkurentnosti i ostvarenje vlastitih razvojnih potencijala brdsko-planinskih područja te poduzimati sve potrebne radnje radi ostvarenja razvoja brdsko-planinskih područja, a osobito one koje se odnose, između ostalog, na:

- jačanje lokalnih razvojnih potencijala brdsko-planinskih područja i povezanost lokalnih i regionalnih razvojnih potreba s mjerama i programima te ciljevima kohezijske politike Europske unije;
- poticanje suradnje između jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave zasnovane na partnerstvu s ciljem jačanja administrativnih i financijskih kapaciteta kao pretpostavki za učinkovito korištenje sredstva europskih strukturnih i investicijskih fondova;
- stručnu i financijsku pomoć za pripremu razvojnih projekata na brdsko-planinskim područjima za čiju se provedbu planiraju koristiti sredstva europskih strukturnih i investicijskih fondova.

Nadalje, ministarstvo nadležno za regionalni razvoj, sukladno proračunskim sredstvima osigurava stručnu i financijsku pomoć za, između ostalog, pripremu razvojnih projekata na brdsko-planinskim područjima za čiju se provedbu planiraju koristiti sredstva europskih strukturnih i investicijskih fondova te za sufinanciranje provedbe razvojnih projekata na brdsko-planinskim područjima temeljno financiranim iz sredstava europskih strukturnih i investicijskih fondova.

Prema prijedlogu **Zakona o potpomognutim područjima**, Republika Hrvatska, jedinice područne (regionalne) samouprave i jedinice lokalne samouprave te njihova tijela dužna su osiguravati pretpostavke za jačanje konkurentnosti i ostvarenje vlastitih razvojnih potencijala potpomognutih područja te poduzimati sve potrebne radnje zbog ostvarenja razvoja potpomognutih područja, a osobito one koje se odnose na, između ostalog:

- povezivanje lokalnih i regionalnih razvojnih potreba s mjerama i programima te ciljevima kohezijske politike Europske unije;
- poticanje suradnje između jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave zasnovane na partnerstvu s ciljem jačanja administrativnih i financijskih kapaciteta kao pretpostavke za učinkovito korištenje sredstva europskih strukturnih i investicijskih fondova
- razradu posebnih kriterija odabira te oblikovanje potpora za projekte s potpomognutih područja kod dodjele sredstava europskih strukturnih i investicijskih fondova
- stručnu i financijsku pomoć za pripremu razvojnih projekata na potpomognutim područjima, za čiju se provedbu planiraju koristiti sredstva europskih strukturnih i investicijskih fondova te drugih izvora.

Nadalje, regionalne razvojne agencije osnovane sukladno odredbama ZRR RH (regionalni koordinatori) dužne su, bez prava na posebnu naknadu, sudjelovati u pripremi i provedbi mjera vezanih za jačanje kapaciteta jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave na potpomognutim područjima, kao i u pripremi projektne i druge dokumentacije za učinkovitije korištenje europskih fondova i drugih izvora sredstava za te jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Ministarstvo nadležno za regionalni razvoj će u okviru upravljanja politikom regionalnog razvoja te sukladno proračunskim sredstvima osiguravati, između ostalog: razvoj i provedbu programa integriranih teritorijalnih ulaganja na potpomognutim područjima te pripremu ciljnih poziva za financiranje iz europskih strukturnih i investicijskih fondova i drugih potencijalnih izvora; stručnu i financijsku pomoć za

pripremu razvojnih projekata na potpomognutim područjima za čiju se provedbu planiraju koristiti sredstva europskih strukturnih i investicijskih fondova te drugih izvora; odgovarajuća sredstva za sufinanciranje provedbe razvojnih projekata na potpomognutim područjima temeljno financiranim iz sredstava europskih strukturnih i investicijskih fondova.

2.2.3. Zakon o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske

U svrhu uređenja sustava strateškog planiranja Republike Hrvatske i upravljanja javnim politikama odnosno pripreme, izrade, provedbe, izvješćivanja, praćenja provedbe i učinaka te vrednovanja akata strateškog planiranja za oblikovanje i provedbu javnih politika koje sukladno svojim nadležnostima izrađuju, donose i provode javna tijela, donesen je **Zakon o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske** („Narodne novine“ broj 123/2017).

Vrste akata strateškog planiranja prema sadržajnom obuhvatu jesu:

- akti strateškog planiranja od nacionalnog značaja;
- akti strateškog planiranja od značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave;
- akti strateškog planiranja povezani s okvirom za gospodarsko upravljanje EU;
- akti strateškog planiranja povezani s korištenjem fondova EU-a.

Nacionalna razvojna strategija je hijerarhijski najviši akt strateškog planiranja u Republici Hrvatskoj koji služi za oblikovanje i provedbu razvojnih politika Republike Hrvatske. U tijeku je izrada **Nacionalne razvojne strategije do 2030. godine**. Nacionalna razvojna strategija će biti temelj izradu programskog okvira za korištenje sredstava fondova EU i drugih međunarodnih izvora (su)financiranja dostupnih Republici Hrvatskoj u razdoblju nakon 2020. godine.

Prema navedenom zakonu, županijska skupština donosi plan razvoja jedinice područne (regionalne) samouprave, a gradsko odnosno općinsko vijeće plan razvoja jedinice lokalne samouprave, koji su srednjoročni akti strateškog planiranja (donose se za razdoblje od pet do deset godina). Planom razvoja jedinice područne (regionalne) samouprave se definiraju posebni ciljevi za provedbu strateških ciljeva Nacionalne razvojne strategije te sektorskih i višesektorskih strategija. Planom razvoja jedinice lokalne samouprave se definiraju posebni ciljevi za provedbu strateških i posebnih ciljeva iz plana razvoja jedinice područne (regionalne) samouprave.

Slijedom navedenog, planski dokumenti lokane i regionalne razine moraju biti međusobno usklađeni te usklađeni s Nacionalnom razvojnom strategijom koja je temelj za programiranje korištenja sredstava iz europskih i drugih međunarodnih izvora. Poticanje regionalnog razvoja uz podršku europskih i međunarodnih fondova ovisi o kvaliteti akata strateškog planiranja na svim razinama.

2.2.4. Aktivnosti Primorsko-goranske županije na poticanju regionalnoga razvoja i korištenja europskih sredstava

Primorsko-goranska županija je aktivno sudjelovala u izradi svih prethodno navedenih zakona i podzakonskih propisa davanjem mišljenja direktno Ministarstvu regionalnoga razvoja i fondova Europske unije, komentiranjem nacрта prijedloga zakona i prijedloga podzakonskih propisa putem e-savjetovanja te davanjem mišljenja sudjelovanjem u radnim grupama Hrvatske zajednice županija. **Primjedbama se naglašavala važnost uspostave funkcionalne i fiskalne decentralizacije, posebne podrške Gorskom kotaru, stimuliranja daljnjeg razvoja razvijenijih područja, administrativnog rasterećenja javnih tijela i dr.**

Upravni odjel za regionalni razvoj, infrastrukturu i upravljanje projektima Primorsko-goranske županije kao regionalni koordinator sklopio je s Ministarstvom regionalnoga razvoja 6. listopada 2017. godine **Sporazum o suradnji na izradi „Nacionalne razvojne strategije do 2030. godine“ i provedbi Programa pripreme lokalnih razvojnih projekata prihvatljivih za financiranje iz ESI fondova** (KLASA: 011-01/17-02/26, URBROJ: 538-06-1/217-1), temeljem kojeg je Upravnom odjelu uplaćeno **1 mil. kuna**. Sukladno ovom sporazumu odrađeno je više aktivnosti, kako slijedi:

- u suradnji s Ministarstvom regionalnoga razvoja i fondova Europske unije organizirana je participativna radionica "Hrvatska kakvu želimo" za dionike s područja Primorsko-goranske i Istarske županije, 20. studenog 2017. godine u Opatiji s ciljem sudjelovanja u definiranju vizije Nacionalne razvojne strategije do 2030. godine;
- u svrhu promocije izrade Nacionalne razvojne strategije do 2030. godine proveden je nagradni natječaj „Hrvatska kakvu želimo“ temeljem kojeg su izabrani najbolji likovni i literarni radovi učenika osnovnih škola kao podloga za stvaranje vizije Hrvatske 2030. Natječaj se provodio u cijeloj Hrvatskoj, a iz Primorsko-goranske županije su sudjelovali učenici iz 13 osnovnih škola. Županijski ocjenjivački odbor je izabrao 12 najboljih likovnih i literarnih radova, a Primorsko-goranska županija je osigurala učenicima nagrade te organizirala njihovo sudjelovanje na svečanoj dodijeli nagrada koja je održana 26. ožujka 2018. godine u Zagrebu;
- s ciljem izrade Nacionalne razvojne strategije do 2030. godine, u suradnji Upravnog odjela za regionalni razvoj, infrastrukturu i upravljanje projektima i javne ustanove Regionalne razvojne agencije Primorsko-goranske županije dostavljena je Ministarstvu regionalnoga razvoja i fondova Europske unije analitička podloga o Primorsko-goranskoj županiji koja obuhvaća: sažeti prikaz analize stanja na području Primorsko-goranske županije uključujući opis prioritetnih područja koja su nositelji razvoja Županije te potencijala za rast i razvoj Županije, ključne pokazatelje za praćenje uspješnosti Županije te prijedlog dugoročne vizije, razvojnih smjerova i izazova Županije. Također je provedeno je istraživanje u svrhu identifikacije poslovne i istraživačke infrastrukture na području jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, a rezultat istraživanja obuhvaća popis infrastrukture te pregled planova jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave za ulaganja u istu;
- u sklopu Programa pripreme lokalnih razvojnih projekata prihvatljivih za financiranje iz ESI fondova, Upravni odjel za regionalni razvoj, infrastrukturu i upravljanje projektima je proveo natječaj za sufinanciranje projekata sredstvima iz državnog proračuna prema Programu pripreme lokalnih razvojnih projekata prihvatljivih za financiranje iz ESI fondova. Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije je temeljem istog sklopilo ugovor s Gradom Vrbovsko o sufinanciranju projekta „Izrada projektno-tehničke dokumentacije za rekonstrukciju društveno-kulturnog doma kuća Mance“ te s Gradom Čabrom o sufinanciranju projekta „Izrada projektno-tehničke dokumentacije za adaptaciju zgrade Doma kulture u Čabru“. U suradnji Upravnog odjela za regionalni razvoj, infrastrukturu i upravljanje projektima i Grada Čabra izrađeno je i dostavljeno u Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije izvješće o realizaciji ugovorenih aktivnosti i Zahtjev za plaćanje/nadoknadu sredstava sa svom potrebnom dokumentacijom temeljem čega je Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije Gradu Čabru isplatilo ukupan iznos ugovorenih sredstava za sufinanciranje projektno-tehničke dokumentacije, donosno **100.000 kn**. Također je u suradnji s javnom ustanovom Regionalna razvojna

agencija Primorsko-goranske županije pružena Gradu Čabru savjetodavna podrška u pripremi potrebne dokumentacije za prijavu projekta adaptacije zgrade Doma kulture u Čabru na natječaj iz Programa ruralnog razvoja 2014.-2020., za tip operacije 7.4.1. "Ulaganja u pokretanje, poboljšanje ili proširenje lokalnih temeljnih usluga za ruralno stanovništvo, uključujući slobodno vrijeme i kulturne aktivnosti te povezanu infrastrukturu".

Osim navedenih postupaka, u okviru svojih ovlasti, Primorsko-goranska županija je djelovala na sljedeći način, najčešće putem Upravnog odjela za regionalni razvoj, infrastrukturu i upravljanje projektima, koji je kao regionalni koordinator primarno zadužen za poticanje pripreme i provedbe razvojnih projekata:

- Aktivno sudjeluje u radu **Partnerskog vijeća Primorsko-goranske županije** na kojemu se razmatra problematika strateškog planiranja i općenito regionalnoga razvoja. Partnersko vijeće Primorsko-goranske županije je razmatralo osim izvršenja Razvojne strategije Primorsko-goranske županije i izradu drugih strateških i programskih dokumenata, primjerice Strategiju razvoja sporta Primorsko-goranske županije za razdoblje 2016.-2020., Program provedbe mjera ruralnog razvoja Primorsko-goranske županije za razdoblje 2017.-2020., Glavni plan razvoja prometnog sustava funkcionalne regije Sjeverni Jadran itd.
- Predstavnici Upravnog odjela kao članovi sudjelovali u radu **Partnerskog vijeća Urbane aglomeracije Rijeka**.
Predstavnik Primorsko-goranske županije je ispred Jadranske Hrvatske član **Odbora za praćenje Operativnog programa Konkurentnost i kohezija 2014.-2020.** te je dosad aktivno sudjelovao u svim sjednicama naglašavajući elemente Programa i kriterije za dodjelu sredstava koje je nužno izmijeniti.
- Primorsko-goranska županija je aktivna i u drugim **međunarodnim i domaćim tijelima**, među kojima su za povlačenje europskih sredstava, između ostalih, relevantna:
 - Predsjedavanje i koordinacija rada Komisije za promet i infrastrukturu Jadransko-jonske euroregije
 - Članstvo u radnoj skupini za prikupljanje podataka i izradu analitičkih podloga za potrebe izrade Nacionalne razvojne strategije Republike Hrvatske do 2030. godine
 - Članstvo u radnoj skupini za gospodarstvo i regionalni razvoj Hrvatske zajednice županija
 - Članstvo u radnoj skupini za EU fondove i međunarodnu suradnju Hrvatske zajednice županija
 - Članstvo u Partnerskom vijeću Jadranske Hrvatske
 - Članstvo u Upravljačkoj skupini za provedbu vrednovanja Razvojne strategije Primorsko-goranske županije 2016.-2020.
 - Predstavništvo u Radnoj skupini za koordinaciju i praćenje izrade Glavnog plana razvoja prometnog sustava funkcionalne regije Sjeverni Jadran
 - Predstavništvo u Operativnoj skupini za projekt LNG Terminal (izgradnja privatnog terminala za ukapljeni prirodni plin na otoku Krku)
 - Predstavništvo u Savjetu za praćenje energetskog sektora u PGŽ
 - Predstavništvo PGŽ za koordinatore u projektu „Izrada projektne dokumentacije za izgradnju drugog kolosijeka, modernizaciju i obnovu na pružnoj dionici Rijeka-Škrljevo-Jurdani“ i dr.
- Sve zainteresirane dionike informiralo se o mogućnostima sufinansiranja iz europskih fondova putem telefona, e-maila i kontinuirane objave otvorenih javnih poziva na web stranicama www.pgz.hr, sve u okviru tzv. **EU HELPDESK-a**.
- Pružana je pomoć u **utvrđivanju financijske opravdanosti** provođenja različitih ulaganja, primjerice u projektima revitalizacije Lječilišta Veli Lošinj, rekonstrukcije

i dogradnje osnovne škole „Jelenje-Dražice“ u Dražicama i izgradnje školske sportske dvorane itd.

- Predsjedniku Vlade Republike Hrvatske je upućen poziv na uključivanje Primorsko-goranske županije u određivanje rasporeda sredstava nastavno na potpisani **Memorandum o razumijevanju o provedbi Norveškog financijskog mehanizma 2014.-2021.** i **Memorandum o razumijevanju o provedbi financijskog mehanizma Europskog gospodarskog prostora (EEA) 2014.–2021. između Hrvatske, Norveške, Islanda i Lihtenštajna.** Naglašena je važnost poticanja razvoja Gorskog kotara i poticanja projekata energetske učinkovitosti i obnovljivih izvora energije.

2.3. Izazovi u upravljanju i financiranju projekata

Na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini izazovi obuhvaćaju:

- Veliki broj i nejasna hijerarhijska struktura strateških dokumenata;
- Nedovoljne ovlasti županija i regionalnih koordinatora statističkih regija u izboru strateških nacionalnih projekata;
- Slabija mogućnost apsorpcije europskih sredstava iz sljedećih razloga:
 - Primorsko-goranska županija kao jedinica regionalne samouprave s natprosječnim indeksom razvijenosti i njezine jedinice lokalne samouprave, koje prema indeksu razvijenosti spadaju u razvijenije, prilikom evaluacije projekata u startu dobivaju znatno manje bodova, što otežava povlačenje europskih sredstava.
 - Nedovoljno uvažavanje razvojnih specifičnosti Gorskog kotara koji se, prema indeksu razvijenosti, djelomično ubraja u potpomognuto područje, a realno stanje ukazuje na iznimnu depopulaciju što je zasigurno pokazatelj potrebe za dodatnom pomoći.
 - U sklopu aktualnih operativnih programa postoje prioritetne osi koje su namijenjene isključivo slabije razvijenim područjima kojima Primorsko-goranska županija ne pripada ili većim projektima koji su unaprijed određeni, a nalaze se na drugim područjima. Primjerice, u Operativnom programu Konkurentnost i kohezija, prioritetna os 8. Socijalno uključivanje i zdravije planira ulaganja u primarnu zdravstvenu zaštitu na potpomognutim područjima, odnosno već su unaprijed određene bolnice za veća ulaganja. U zračnom prometu planira se ulagati jedino u Zračnu luku Dubrovnik, itd.
 - Nedostatan broj javnih poziva za infrastrukturu, a jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave nedostaju sredstva upravo za infrastrukturne projekte (ostale projekte uglavnom uspijevaju financirati vlastitim sredstvima). Primjerice, Gradu Rijeci kao Europskoj prijestolnici kulture 2020. se ne otvaraju značajnije mogućnosti za sufinanciranje ulaganja u potrebne objekte.
- Nacionalni model sufinanciranja europskih projekata koji nije prilagođen za manje projekte.
- Preklapanje redovnih poslova unutar institucije s poslovima na projektu, pri čemu voditelj projekta nema ovlasti nad članovima projektnog tima.
- Obim potrebnih administrativnih poslova i procedura nužnih za provođenje projekata nije u skladu s rokovima u okvirima kojih se projekti moraju provesti.
- Jedinstvena baza projekata sufinanciranih iz europskih fondova.
- Sporost u rješavanju imovinsko-pravnih odnosa.

Dio navedenih problema se planira riješiti najavljenim **izmjenama zakonske regulative.**

2.4. Pregled EU projekata Primorsko-goranske županije

U nastavku ovog Izvještaja dan je pregled EU projekata Primorsko-goranske županije, informacija o apsorpciji EU sredstava u odnosu na druge županije te popis najznačajnijih infrastrukturnih projekata na području Primorsko-goranske županije (su)financiranih sredstvima EU. Pritom je važno naglasiti da Županija nema službeni uvid u projekte koji se provode na njezinom području. Središnja elektronička baza razvojnih projekata ne sadrži projekte kojima su odobrena europska sredstva no postoji želja da se Županija aktivno uključi u odabir i praćenje istih.

2.4.1. Bespovratna EU sredstva za provedbu projekata Primorsko-goranske županije

Prema podacima prikupljenim od korisnika bespovratnih sredstava, odnosno upravnih tijela te trgovačkih društava i javnih ustanova Primorsko-goranske županije, **do listopada 2018. godine provedeno je 46 projekata sufinanciranih bespovratnim sredstvima Europske unije u iznosu od 225 mil. kn pri čemu je ukupna vrijednost projekata za krajnje korisnike iznosila 332 mil. kn.** Ukupna vrijednost spomenutih projekata za sve projektne partnere koji su sudjelovali u provedbi predmetnih projekata iznosila je 752 mil. kn.

Provedeni projekti s najvećim iznosima odobrenih bespovratnih sredstava su: „Županijski centar za gospodarenje otpadom Marišćina“ koji je proveden u okviru Instrumenta pretpristupne pomoći: Operativnog programa Okoliš 2007.-2013. (174,8 mil. kn), zatim „Uz pomoćnike u nastavi do inkluzivnog obrazovanja u Primorsko-goranskoj županiji“ (6,3 mil. kn za školske godine 2014./2015.; 2015./2016.; 2016./2017.), Pomoći za ublažavanje šteta od elementarnih nepogoda za Gorski kotar iz sredstava Fonda solidarnosti EU (4,6 mil. kn), „HERA „- Sustainable tourism management of Adriatic HERitage (3,6 mil. kn za razvoj ruta kulturnog turizma i posjetiteljskih centara), „arTVision - A.LIVE ART CHANNEL“ (2,2 mil. kn za multimedijalni kanal putem kojeg će se nuditi kvalitetan i originalan kulturni sadržaj), „Alterenergy“ - Energetska održivost za male jadranske zajednice (2,1 mil. kn) i „HAZADR“ Jačanje operativne spremnosti za borbu protiv onečišćenja mora uljima, opasnim i štetnim tvarima na Jadranu (2,1 mil. kn).

Istovremeno je u provedbi bilo **56 projekata za koje su odobrena bespovratna sredstva u iznosu od 241,7 mil. kn pri čemu je ukupna vrijednost projekata za krajnje korisnike iznosila 281,5 mil. kn.** Ukupna vrijednost projekata u provedbi za sve projektne partnere je iznosila 803 mil. kn. Projekti s najvećim iznosima odobrenih sredstava su Projekt rekonstrukcije i dogradnje zapadnog dijela luke Cres (34,3 mil. kn), Produženje lukobrana u luci Unije na otoku Unije (34,2 mil. kn), Projekt dogradnje luke otvorene za javni promet županijskog značaja – luka Crikvenica (32,7 mil. kn), Kulturno-turistička ruta Putovima Frankopana (27 mil. kn samo za Županiju i Prirodoslovni muzej; ukupna vrijednost projekta je 64 mil. kn, a sredstva EU iznose 47 mil. kn, ali za sve partnere zajedno), Energetska obnova škola u Primorsko-goranskoj županiji (ukupno sufinanciranje iznosi 19 mil. kn i to iz Operativnog programa Konkurentnost i kohezija 11,8 mil. kn te Fonda za regionalni razvoj MRRFEU 7, 2 mil. kn); Specijalističko usavršavanje doktora medicine Doma zdravlja Primorsko-goranske županije (10 mil. kn), Pomoćnici u nastavi (10 mil. kuna) te Glavni plan razvoja prometnog sustava funkcionalne regije Sjeverni Jadran (8 mil. kn).

U listopadu 2018. godine u fazi evaluacije je bilo **7 projekata za koje je zatraženo sufinanciranje bespovratnim sredstvima u iznosu od 4,9 mil. kn, a čija se ukupna vrijednost za krajnje korisnike procjenjuje na 10,1 mil. kn.**

2.4.2. Apsorpcija u odnosu na druge županije

U nedostatku jedinstvene i precizne statistike o korištenju sredstava iz europskih fondova, navodimo dostupne statističke podatke o apsorpciji europskih sredstava po županijama.

Prema podacima Hrvatske udruge gradova, na dan 31. kolovoza 2018. godine područje Primorsko-goranske županije zauzima **2. mjesto** po broju ugovorenih projekata, odmah iza područja Grada Zagreba. Prema ukupno ugovorenim EU sredstvima, zauzima **3. mjesto** odmah iza područja Grada Zagreba i Osječko-baranjske županije.

Prema podacima Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova Europske unije, na dan 31. kolovoza 2018. godine na području Primorsko-goranske županije ugovoreno je 347 projekata u okviru Operativnog programa Konkurentnost i kohezija 2014.-2020. pri čemu Primorsko-goranska županija zauzima 2. mjesto. Za navedene projekte je dodijeljeno 2,9 milijarde kn bespovratnih sredstva pri čemu Primorsko-goranska županija zauzima 3. mjesto po vrijednosti ugovorenih bespovratnih sredstava na razini Republike Hrvatske.

2.4.3. Projekti najveće financijske vrijednosti na području Primorsko-goranske županije

Projekti najveće financijske vrijednosti na području Primorsko-goranske županije (su)financirani sredstvima Europskih strukturnih i investicijskih fondova su već spomenuti u prethodnom izvješću. Radi se o velikim projektima koji se provode kroz više godina te su relevantni i u razdoblju koje razmatra ovo izvješće:

- **Rekonstrukcija željezničkog kolodvora Rijeka - Brajdica i kontejnerskog terminala Brajdica** - korisnici su HŽ Infrastruktura d.o.o. i Lučka uprava Rijeka, a sveukupna vrijednost projekta iznosi **267 mil. kn**, od čega su oko 227 mil. kn bespovratna sredstava iz Instrumenta za povezivanje Europe-CEF.
- **Priprema za izgradnju drugog kolosjeka, nadogradnja i modernizacija željezničke pruge Škrlevo – Rijeka – Jurdani** – korisnik je HŽ Infrastruktura d.o.o., a sveukupna vrijednost projekta iznosi **10.000.000 EUR**, uz sufinanciranje u iznosu od 8,5 mil. EUR (63.750.000,00 kn) iz Instrumenta za povezivanje Europe-CEF. Posao izrade projektne dokumentacije na javnom natječaju dobila je zajednica ponuditelja Institut IGH i Granova, s kojom je sklopljen ugovor vrijedan 33,7 milijuna kuna.
- **Glavni plan razvoja prometnog sustava funkcionalne regije Sjeverni Jadran** – korisnik je Primorsko-goranska županija u partnerstvu s Istarskom i Ličko-senjskom županijom, a sveukupna vrijednost iznosi preko **9,4 mil. kn** uz sufinanciranje u iznosu oko 8 mil. kn iz Kohezijskog fonda, prema Operativnom programu Konkurentnost i kohezija.
- **Rekonstrukcija i dogradnja zapadnog dijela luke Cres** – korisnik je Županijska lučka uprava Cres, a sveukupna vrijednost projekta iznosi oko **39 mil. kn** uz sufinanciranje u iznosu oko 34,3 mil. kn iz Kohezijskog fonda, prema Operativnom programu Konkurentnost i kohezija te nacionalnih sredstava.
- **Produženje lukobrana u luci Unije na otoku Unije** - korisnik je Županijska lučka uprava Mali Lošinj, a sveukupna vrijednost projekta iznosi oko **37 mil. kn** uz sufinanciranje u iznosu oko 34,2 mil. kn iz Kohezijskog fonda, prema Operativnom programu Konkurentnost i kohezija te nacionalnih sredstava.
- **Dogradnja luke otvorene za javni promet županijskog značaja – luka Crikvenica** - korisnik je Županijska lučka uprava Crikvenica, a sveukupna vrijednost projekta iznosi oko **32,7 mil. kn** uz potpuno financiranje iz Kohezijskog fonda, prema Operativnom programu Konkurentnost i kohezija te nacionalnih sredstava.

- **Poboljšanje vodno-komunalne infrastrukture na području aglomeracije Rijeka** – korisnik je riječka aglomeracija (Rijeka, Kastav, Viškovo, Čavle i Jelenje), a sveukupna vrijednost projekta iznosi preko **1.761 mil. kn**, uz sufinanciranje u iznosu od preko 1.256 mil. kn iz iz Kohezijskog fonda, prema Operativnom programu Konkurentnost i kohezija.
- **Razvoj istraživačke infrastrukture na kampusu Sveučilišta u Rijeci** - sveukupna vrijednost projekta i iznos bespovratnih sredstava su oko **180 mil. kn**, financirano iz Europskog fonda za regionalni razvoj, prema Operativnom programu Regionalna konkurentnost.
- **Studentski smještaj na Kampusu Sveučilišta u Rijeci**, 1. faza - ukupna vrijednost projekta iznosi oko **179 mil. kn**, od čega je oko 152 mil. kn bespovratnih sredstava iz Europskog fonda za regionalni razvoj, prema Operativnom programu Konkurentnost i kohezija.
- **Rekonstrukcija i opremanje dnevnih bolnica i dnevnih kirurgija KBC-a Rijeka** - sveukupna vrijednost projekta iznosi oko **50 mil. kn**, a financira se iz Europskog fonda za regionalni razvoj, prema Operativnom programu Konkurentnost i kohezija.
- **Specijalističko usavršavanje doktora medicine** Doma zdravlja Primorsko-goranske županije i Zavoda za hitnu medicinu Primorsko-goranske županije - sveukupna vrijednost dva projekta iznosi oko 15 mil. kn, a u potpunosti se financira iz Europskog socijalnog fonda u okviru Operativnog programa Učinkoviti ljudski potencijali.
- **Energetska obnova zgrada osnovnih škola Primorsko-goranske županije** – korisnici su Primorsko-goranska županija i 8 školskih zgrada u Primorsko-goranskoj županiji: OŠ Ivana Gorana Kovačića, Vrbovsko, OŠ Petar Zrinski, Čabar, OŠ Viktor Cara Emina, Lovran, OŠ Ivana Rabljanina, Rab, PŠ Barbat, Rab, OŠ Kraljevica, OŠ Ivana Mažuranića, Novi Vinodolski i OŠ Frane Petrića, Cres. Sveukupna vrijednost projekta je preko **33 mil. kn** uz sufinanciranje u iznosu oko 19 mil. kn i to iz Operativnog programa Konkurentnost i kohezija 11,8 mil. kn te Fonda za regionalni razvoj MRRFEU 7, 2 mil. kn.
- **Kulturno-turistička ruta Putovima Frankopana** – korisnici su Primorsko-goranska županija i Gradovi Rijeka, Kraljevica, Bakar i Čabar, Općine Čavle, Lokve i Općina Vinodolska te Biskupija Krk, Prirodoslovni muzej Rijeka, Centar za kulturu Grada Krka, Turistička zajednica Grada Rijeke i TZ Kvarnera. Sveukupna vrijednost projekta je preko **64 mil. kn** uz sufinanciranje u iznosu preko 47 mil. kn iz Europskog fonda za regionalni razvoj, prema Operativnom programu Konkurentnost i kohezija.
- **Integrirani program „Turistička valorizacija reprezentativnih spomenika riječke industrijske baštine“** – korisnici su Grad Rijeka, Turistička zajednica grada Rijeke i Sveučilište u Rijeci. Sveukupna vrijednost projekta je preko **81 mil. kn** uz sufinanciranje u iznosu oko 69 mil. kn iz Europskog fonda za regionalni razvoj, prema Operativnom programu Konkurentnost i kohezija.
- **Revitalizacija kompleksa Benčić – Cigleni i T-objekt** – korisnik je Grad Rijeka. Sveukupna vrijednost projekta je oko **162 mil. kn** uz sufinanciranje u iznosu oko 68 mil. kn iz Europskog fonda za regionalni razvoj, prema Operativnom programu Konkurentnost i kohezija.
- **Uz pomoćnike u nastavi do inkluzivnog obrazovanja u PGŽ** – korisnik je Primorsko-goranska županija u partnerstvu s 18 osnovnih i 10 srednjih škola, sveukupna vrijednost projekta je oko **14.7 mil. kn** uz sufinanciranje u iznosu 10 mil. kn iz Europskog socijalnog fonda, prema Operativnom programu Učinkoviti ljudski potencijali.

- **Građenje reciklažnih dvorišta** – korisnici su Grad Rab, Grad Mali Lošinj i Općina Matulji, sveukupna vrijednost tri projekta je preko **9,8 mil. kn** uz sufinanciranje u iznosu 8,4 mil. kn iz Kohezijskog fonda, prema Operativnom programu Konkurentnost i kohezija
- **Rekonstrukcija i prenamjena Hale 14 u Tehnološko-edukacijski poduzetnički inkubator – proizvodni park Torpedo** – korisnik je Grad Rijeka. Sveukupna vrijednost projekta je oko **23 mil. kn** uz sufinanciranje u iznosu preko 19 mil. kn iz Europskog fonda za regionalni razvoj, prema Operativnom programu Konkurentnost i kohezija.
- **Interpretacijski centar prirodne baštine Primorsko-goranske županije** - korisnici su Primorsko-goranska županija, Grad Rijeka i javna ustanova Priroda, sveukupna vrijednost projekta je preko **16 mil. kn** uz sufinanciranje u iznosu preko 11 mil. kn iz Europskog fonda za regionalni razvoj, prema Operativnom programu Konkurentnost i kohezija.
- **Unaprjeđenje vodoopskrbe infrastrukture, odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda** – projekt je ukupne vrijednosti oko **21,5 mil. CHF**. Aktivnosti pripreme projektne dokumentacije predstavljaju prihvatljivi trošak i u ukupnoj vrijednosti darovnice prihvatljivi su u iznosu od 1,07 mil. CHF. Projekt se provodi na području Grada Delnice te općina Brod Moravice, Ravna Gora, Skrad, Lokve, Mrkopalj i Fužine. U tijeku su radovi.
- U tijeku je i provedba projekata iz strategija **LAG-ova** na području Primorsko-goranske županije, kojima su odobrena sljedeća sredstva iz Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj: za LAG Gorski kotar 9.995.225,31 kuna, LAG Terra Liburna 8.943.096,33 kuna, LAG Novi Vinodolski 8.066.322,18 kuna i LAG Kvarnerski otoci 7.715.612,52 kuna.
- U najavi su natječaji temeljem kojih će se moći sufinancirati projekti Urbane aglomeracije, ukupno s već iskorištenim sredstvima, do **49 mil. eura**.

S obzirom da je dosta javnih poziva u aktualnoj financijskoj perspektivi već objavljeno, do isteka iste ne očekuje se značajnijih mogućnosti za povlačenje europskih sredstava. U najavi su natječaji za razvoj širokopojasne infrastrukture, razvoj poslovnih zona te natječaji za projekte Urbane aglomeracije Rijeka.

2.5. Jačanje kapaciteta za upravljanje projektima i povlačenje EU sredstava

Prethodno navedeni rezultati u povlačenju europskih sredstava ujedno su i rezultati nastojanja Primorsko-goranske županije da ojača kapacitete javnopravnih tijela za pripremu i provedbu projekata (su)financiranih iz europskih fondova. Slijedi kratki kronološki pregled odgovarajućih programa obrazovanja koje je Županija organizirala:

Cilj programa „Jačanje ljudskih potencijala na lokalnoj i područnoj (regionalnoj) razini za učinkovitu pripremu i korištenje fondova Europske unije“ Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova Europske unije bio je ojačati ljudske potencijale u upravnim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave za bolju pripremu i provedbu razvojnih projekata prihvatljivih za financiranje iz pristupnih fondova Europske unije, odnosno europskih strukturnih i investicijskih fondova.

U okviru navedenog programa, predstavnici Upravnog odjela za regionalni razvoj, infrastrukturu i upravljanje projektima su u svojstvu regionalnog koordinатора održali tijekom 2013. godine 25 besplatnih edukacija u 19 jedinica lokalne samouprave na području Primorsko-goranske županije na kojima je sudjelovalo preko 550 sudionika, a za čiju je provedbu Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije odobrilo sredstva u iznosu od 97.500,00 kn.

U 2014. godini Ministarstvo je Primorsko-goranskoj županiji za provedbu navedenog programa dodijelilo sredstva u iznosu od 100.000,00 kn slijedom čega je održana 21 edukacija diljem Primorsko-goranske županije s naglaskom na Gorski kotar.

Tijekom 2015. godine u okviru Programa „Jačanje ljudskih potencijala na lokalnoj i područnoj (regionalnoj) razini za učinkovitu pripremu i korištenje fondova Europske unije“ organizirano je 16 besplatnih edukacija na kojima je sudjelovalo preko 250 osoba zaposlenih u jedinicama lokalne samouprave, javnim ustanovama, trgovačkim društvima te malim i srednjim poduzećima i udrugama civilnog društva s područja Primorsko-goranske županije.

Edukativne aktivnosti su provodili zaposlenici regionalnog koordinатора s relevantnim iskustvom u pripremi i provedbi projekata sufinanciranih iz strukturnih i investicijskih fondova Europske unije te vanjski stručnjaci. Pokrivene su sljedeće teme: priprema projekata prihvatljivih za financiranje iz Europskih strukturnih i investicijskih fondova, vještine upravljanja projektom, financijsko upravljanje EU projektima, izrada studija izvedivosti i analiza troškova i koristi, strateško planiranje i državne potpore.

Od rujna 2016. godine provodio se projekt **Jačanje kapaciteta za korištenju ESI fondova u Primorsko-goranskoj županiji, ukupne vrijednosti oko 1.5 mil. kn**, koji je sufinanciran sredstvima Europske unije iz Europskog fonda za regionalni razvoj, u okviru Operativnog programa Konkurentnost i kohezija 2014.-2020, prioritetna os 10. Tehnička pomoć. Svrha projekta je podrška javnopravnim tijelima u povlačenju i pravdanju sredstava iz Europskih strukturnih i investicijskih fondova.

U sklopu projekta je pružena savjetodavna pomoć javnopravnim tijelima u pripremi i vođenju projekata, među kojima su i neki i prethodno navedeni projekti, primjerice Glavni plan razvoja prometnog sustava funkcionalne regije Sjeverni Jadran, Unapređenje primarne zdravstvene zaštite na otocima Primorsko – goranske županije, Energetska obnova zgrada osnovnih škola Primorsko-goranske županije, Uz pomoćnike u nastavi do inkluzivnog obrazovanja u PGŽ i dr.

Također su organizirana 22 informativno-obrazovna događanja na kojima je educirano preko 500 osoba na sljedeće teme:

- Mogućnosti sufinanciranja kroz europske strukturne i investicijske fondove
- Studije izvodljivosti
- Studija utjecaja na okoliš
- Europski strukturni i investicijski fondovi u području kulture, zaštite okoliša, energetske učinkovitosti i obnovljivih izvora energije, zdravstva, obrazovanja, ICT itd.
- Sufinanciranje infrastrukturnih projekata iz europskih strukturnih i investicijskih fondova
- Program ruralnog razvoja
- Vještine upravljanja projektom sufinanciranim iz europskih strukturnih i investicijskih fondova
- Ugovaranja po FIDIC-u
- Javna nabava
- Državne potpore
- Programi transnacionalne i prekogranične suradnje.

2.6. Aktivnosti Primorsko-goranske županije vezane uz narednu financijsku perspektivu

Europska komisija objavila je prijedlog zakonodavnog paketa za Kohezijsku politiku za razdoblje nakon 2020. godine, odnosno narednu financijsku perspektivu. Sukladno najavama, BDP po glavi stanovnika ostao je glavni kriterij za dodjelu sredstava Kohezijske politike te je Republici Hrvatskoj za razdoblje 2021.-2027.

dodijeljeno 9,89 milijardi eura, što predstavlja povećanje od 8,6% izraženo u tekućim cijenama u odnosu na trenutno financijsko razdoblje 2014.-2020.

Tijekom 2019. godine planira se započeti s izradom Plana razvoja Primorsko-goranske županije 2021.-2027. koji se izrađuje, sukladno prethodno spomenutom Zakonu o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske, umjesto županijskih razvojnih strategija, a koji će predstavljati podlogu za programiranje raspodjele europskih sredstava u narednoj financijskoj perspektivi EU.

Primorsko-goranska županija je na upit Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova Europske unije iskazala spremnost za potpisivanje pisma namjere i pripremu svih potrebnih elemenata za potpisivanje dva razvojna sporazuma, pri čemu će jednim biti obuhvaćeno područje tzv. zaobalja, a drugim područje otoka, izuzev područja koja su obuhvaćena drugim razvojnim sporazumima (primjerice ITU urbana područja u okviru jedinica područne (regionalne) samouprave za koje se sklapa razvojni sporazum ukoliko su iskoristila manje od 70% alociranih sredstava u okviru Operativnog programa Konkurentnost i kohezija 2014. – 2020. i Operativnog programa Učinkoviti ljudski potencijali 2014. – 2020.).

Karta 1. prikazuje inicijalni prijedlog Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova Europske unije za udruživanje u okviru razvojnih sporazuma (za područje Primorsko-goranske županije je relevantno zeleno područje koje označava tzv. „zaobalni razvojni sporazum“ te plavo područje koje označava „otočni razvojni sporazum“).

Karta 1. Prijedlog Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova Europske unije za udruživanje u okviru razvojnih sporazuma

Primorsko-goranska županija planira u suradnji s Ministarstvom regionalnoga razvoja i fondova Europske unije te sukladno novim zakonima koji se bave brdsko-planinskim područjima, potpomognutim područjima i otocima sudjelovati u izradi Programa razvoja Gorskog kotara te Plana razvoja otoka.

Dana 16. listopada 2018. godine Agencija za regionalni razvoj Republike Hrvatske je donijela Odluku o statusu regionalnog koordinatora kojom je javna ustanova Regionalna razvojna agencija Primorsko-goranske županije uvjetno stekla status regionalnog koordinatora (KLASA: 303-03/18-02/02, URBROJ: 328-01-02-18-5). Slijedom toga u narednom razdoblju očekuje se angažman dodatnih stručnih resursa u poticanju regionalnog razvoja i apsorpcije sredstava iz europskih fondova.

Dana 30. listopada 2018. godine objavljen je Poziv za iskaz interesa za dodjelu bespovratnih sredstava iz Prioritetne osi 10 - Tehnička pomoć Operativnog programa „Konkurentnost i kohezija 2014.-2020.“ za nastavak aktivnosti regionalnih koordinatora prema kojemu se svim regionalnim koordinatorima u Republici Hrvatskoj stavlja na raspolaganje 250.000.000,00 kn bespovratnih sredstava, pri čemu najniži iznos bespovratnih sredstava za pojedinačni projektni prijedlog može biti 1.000.000,00 kn, a najviši iznos bespovratnih sredstava za pojedinačni projektni prijedlog nije ograničen. Sufinancira se do 85% vrijednosti cjelokupnog projekta. Regionalni koordinator po ovom Pozivu može podnijeti samo jedan projektni prijedlog. Razdoblje provedbe projekta u okviru ovoga Poziva može započeti najranije s datumom odluke o statusu regionalnog koordinatora (pozitivne ili uvjetne) i trajati najkasnije do 31. prosinca 2023. godine. Prihvatljive aktivnosti u okviru ovoga Poziva odnose se na poslove koje regionalni koordinatori obavljaju u okviru javnih ovlasti, odnosno poslove od javnog interesa povjerene regionalnim koordinatorima sukladno Zakonu o regionalnom razvoju Republike Hrvatske, a koje obuhvaćaju:

- Stručna pomoć u pripremi i/ili provedbi razvojnih projekata,
- Aktivnosti vezane uz središnji elektronički registar razvojnih projekata,
- Izrada županijskih razvojnih strategija i drugih strateških i razvojnih dokumenata za područje županije te njihovih provedbenih dokumenata,
- Mjere informiranja za (potencijalne) korisnike EU fondova s područja županije, što uključuje organizaciju/održavanje radionica, treninga, predavanja, javnih tribina, i sl.,
- Obrazovne aktivnosti o EU fondovima za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave i pravne osobe s javnim ovlastima s područja županije, što uključuje organizaciju/održavanje radionica, treninga, predavanja, i sl.,
- Osposobljavanje zaposlenika regionalnog koordinatora organizacijom „in-house“ edukacija ili upućivanjem na edukacije,
- Aktivnosti promidžbe i vidljivosti projekta,
- Aktivnosti upravljanje projektom.

3. IZNOS NOVČANIH SREDSTAVA POTREBNIH ZA PROVEDBU AKTA

Za provođenje ovog Izvješća nije potrebno osigurati dodatna sredstva u Proračunu Primorsko-goranske županije.

4. PRIJEDLOG ZAKLJUČKA

Dana 12. studenog 2018. godine Župan Primorsko-goranske županije razmotrio je Izvješće te predlaže Županijskoj skupštini da donese zaključak u tekstu kako slijedi

Na temelju članka 28. točke 23. Statuta Primorsko- goranske županije («Službene novine» broj 23/09, 9/13, 25/13 - pročišćeni tekst, 5/18 i 8/18 - pročišćeni tekst) i članka 84. Poslovnika Županijske skupštine Primorsko- goranske županije («Službene novine» broj 26/09, 16/13 i 25/13 - pročišćeni tekst), Županijska skupština Primorsko - goranske županije na ____ . sjednici održanoj _____ 2019. godine donijela je

Zaključak

Prihvća se Izvješće o aktivnostima Primorsko-goranske županije na pripremi i provedbi EU projekata.